

ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η στήλη για το θέατρο στην περιφέρεια αναφέρεται στη δράση τοπικών θεατρικών και γενικά καλλιτεχνικών ομάδων με αναπαραστατικά στοιχεία που δραστηριοποιούνται εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων, Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Με γνώμονα την προβολή της ανεξάρτητης τοπικής θεατρικής έκφρασης και δημιουργίας και όχημα τη δικτύωση φορέων και καλλιτεχνών, η στήλη αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της περιφερειακής πολιτιστικής κίνησης και στον εμπλουτισμό της εγχώριας θεατρικής σκηνής.

Ο θίασος «Σχήμα 7» στο Ηράκλειο Κρήτης: Η αλήθεια στην τέχνη θέλουμε να είναι χρέος όχι υποχρέωση

Κωνσταντίνος Μεταξάκης

Περίληψη: Το θέατρο είναι ένας διαρκής διάλογος ανάμεσα στην αλήθεια και την υποκρισία. Ο ρόλος του ηθοποιού είναι να υπηρετεί την αλήθεια, όχι μέσα από μια υποχρεωτική σύμβαση, αλλά ως χρέος προς τον εαυτό του και το κοινό. Όπως είχε πει ο Pablo Picasso, «Η τέχνη είναι ένα ψέμα που μας βοηθάει να ανακαλύψουμε την αλήθεια». Στο θέατρο, αυτό το ψέμα είναι η βάση για την αποκάλυψη της βαθύτερης ανθρώπινης εμπειρίας. Με πυξίδα και καταστατικό χάρτη την αρχή αυτή, ο θίασος «Σχήμα 7» δραστηριοποιείται τα τελευταία 17 χρόνια στο Ηράκλειο Κρήτης, πορευόμενο στους δαιδάλους και ισορροπώντας στους σκοπέλους της ελληνικής περιφέρειας, όπου οι δυσκολίες είναι μεγαλύτερες – περιορισμένοι πόροι και κατάλληλοι χώροι. Παρ' όλα αυτά, η ανάγκη για αληθινή τέχνη επιβιώνει και το «Σχήμα 7», παρά τις αντιξοότητες, συνεχίζει το ταξίδι του, ετοιμάζοντας το έργο " Το Φίλεμα", του συντοπίτη μας Μάνου Κουνουγάκη ένα έργο που υπόσχεται να μεταδώσει την ουσία της αλήθειας μέσω του θεάτρου.

Λέξεις-κλειδιά: *Σχήμα 7, Ηράκλειο, πόροι, Δήμος, επιχορηγήσεις*

«Σχήμα 7»: Η αλήθεια στο θέατρο είναι χρέος, όχι υποχρέωση...!!!

Το θέατρο αποτελεί την πιο παλιά και διαχρονική μορφή καλλιτεχνικής έκφρασης, μια τέχνη που πάντα αναζητούσε την αλήθεια, ακόμα και μέσα από τη μεγαλύτερη υποκρισία. Για εμάς, το θέατρο είναι ένας χώρος όπου η αλήθεια δεν είναι απλώς μία επιλογή ή ένας κανόνας – είναι χρέος. Αυτή η ιδέα υπήρξε θεμέλιο για την ίδρυση του θιάσου «Σχήμα 7» το 2007. Ως θεατρική ομάδα, η αποστολή μας ήταν πάντα να φέρουμε στο προσκήνιο την αυθεντική ανθρώπινη

εμπειρία, ακόμα και αν αυτή εκφράζεται μέσα από την κατασκευή και την ψευδαίσθηση της θεατρικής σκηνής.

Όπως είπε ο Pablo Picasso, η τέχνη είναι ένα ψέμα που μας βοηθάει να ανακαλύψουμε την αλήθεια. (Picasso, 1968, 264)¹ Η φράση αυτή αποτυπώνει με απόλυτη ακρίβεια την ουσία της θεατρικής τέχνης, όπου η πρόκληση έγκειται στο να αποκαλύψεις κάτι αληθινό μέσα από την επιμελή κατασκευή μιας ψευδαίσθησης. Αυτό το θεμελιώδες παράδοξο του θεάτρου βρίσκεται στην καρδιά του θιάσου «Σχήμα 7». Η αναζήτηση της αλήθειας μέσα από το “ψέμα” της τέχνης καθοδηγεί τη δημιουργική μας διαδικασία και τις παραστάσεις μας εδώ και 17 χρόνια!

Το ξεκίνημα του θιάσου «Σχήμα 7»

Το «Σχήμα 7» ιδρύθηκε το 2007 από επτά συντελεστές με κοινό όραμα: να δημιουργήσουν μια θεατρική ομάδα που θα υπηρετεί το αληθινό θέατρο με αφοσίωση και πάθος. Στο ενεργητικό μας περιλαμβάνονται σημαντικές παραγωγές: το *Closer* του Patrick Marber, εξετάζει τις διαπροσωπικές σχέσεις μέσα από μια αδυσώπητη εξερεύνηση της αλήθειας και της εξαπάτησης· το *Ποιος ανακάλυψε την Αμερική;* της Χρύσας Σπηλιώτη, αγωνιά για το νόημα της ζωής μέσα από τις φωνές δύο γυναικών· *The collector* του Mark Healey, μας έφερε αντιμέτωπους με την πιο σκοτεινή πλευρά της ανθρώπινης ψυχής· το θρίλερ μυστηρίου *Η γυναίκα με τα μαύρα* του Stephen Mallatrat κέρδισε το κοινό με την αγωνιώδη ατμόσφαιρά του. *Οι Αγνωστούμενοι - μια ενδιαφέρουσα ζωή* του Βασίλη Κατσικονούρη, με θέμα την τραγικότερη πτυχή του κυπριακού ζητήματος, την συσχετίζει με έναν ευρύ, ανθρωπιστικό τρόπο, αγγίζει με ευαισθησία την σύγχρονη ελληνική κοινωνία, την αλλοτρίωση, τη μοναξιά, την αποκοπή από το ουσιώδες, την αποξένωση από την ηθική συνείδηση.

Η σκηνή για όλη την οικογένεια και το θέατρο για όλες τις ηλικίες

Η δημιουργία παιδικής σκηνής ήταν ένα από τα μεγαλύτερα στοιχήματα για το «Σχήμα 7» με στόχο να φέρουμε το θέατρο κοντά στους μικρούς θεατές.

Ο τυχερός στρατιώτης των Ξ. Καλογεροπούλου - Θ. Μοσχόπουλου, *Το μυστήριο της πολιτείας Χάμελιν* του Θ. Μοσχόπουλου, *Υπνρέτης δύο αφεντάδων* (Γκολντόνι), *Δωδέκατη Νύχτα* (Σαίξπηρ), *Δον Κιχώτη* (διασκευή Δημήτρη Αδάμη) κλπ. Ο θιάσος «Σχήμα 7» παρουσιάζει το 2024 το έργο για όλη την οικογένεια *Ρουμπελστίλτσκιν* των αδελφών Γκριμ σε θεατρική προσαρμογή Ξ. Καλογεροπούλου.

Η επένδυσή μας στο θέατρο για παιδιά είναι μια έκφραση του χρέους απέναντι στη νέα γενιά. Πιστεύουμε ότι το θέατρο πρέπει να εκπαιδεύει, να εμπνέει και να αναπτύσσει το πνεύμα από νεαρή ηλικία. Το «Σχήμα 7» έναντι της διασκέδασης προκρίνει την ψυχαγωγία.

Οι προκλήσεις του θεάτρου στην περιφέρεια

Το να κάνει κανείς θέατρο στην περιφέρεια, ειδικά σε μια πόλη όπως το Ηράκλειο, εμπεριέχει προκλήσεις. Η δυσκολία εύρεσης πόρων και υποδομών από τους αρμόδιους φορείς είναι μια πραγματικότητα που πρέπει να αντιμετωπίζουμε καθημερινά καθιστώντας την χρηματοδότηση και την παρουσίαση των παραστάσεών μας ακόμα πιο δύσκολη. Ωστόσο, αυτές οι προκλήσεις δεν μας αποθαρρύνουν. Αντιθέτως, μας ωθούν να αναζητούμε συνεχώς νέους τρόπους να φέρνουμε το θέατρο κοντά στο κοινό και να διεκδικούμε χώρο για την τέχνη μας.

¹ "We all know that Art is not truth. Art is a lie that makes us realize truth, at least the truth that is given us to understand. The artist must know the manner whereby to convince others of the truthfulness of his lies."

Η αναζήτηση της αλήθειας μέσα από τη σκηνή

Στο «Σχήμα 7», το θέατρο δεν είναι απλώς ένα μέσο. Πέρα από την ψυχαγωγία, αποτελεί έναν καθρέφτη της κοινωνίας, μια μικρογραφία της πραγματικότητας που αποκαλύπτει τις αδυναμίες, τα προτερήματα, τις ανησυχίες και τις αντιφάσεις της ανθρώπινης ύπαρξης. Μέσα από το θεατρικό σανίδι, επιχειρούμε να αναδείξουμε όχι μόνο όσα μας ενώνουν ως κοινωνία, αλλά και όσα μας χωρίζουν – τον πόνο, τη χαρά, την ελπίδα και την απελπισία που συνυπάρχουν στον άνθρωπο.

Κοιτώντας τον κόσμο μέσα από τα μάτια του θεάτρου, αυτός ο «καθρέφτης» μας αναγκάζει να δούμε βαθιά μέσα μας και να αναγνωρίσουμε αλήθειες που ίσως δεν θέλαμε να παραδεχτούμε. Είναι ένας χώρος όπου η προσωπική και η συλλογική συνείδηση συναντώνται. «Η δουλειά του ηθοποιού στη λειτουργία της ίσως είναι η πιο μοναχική και παράλληλα ομαδική τέχνη», έγραψε ο Γιώργος Μιχαλακόπουλος (2016, 328). Η σκηνή γίνεται ένας τόπος όπου οι θεατές και οι ηθοποιοί μαζί αντιμετωπίζουν τον κόσμο με όλες τις σκοτεινές και φωτεινές του πλευρές. Το θέατρο, λοιπόν, γίνεται ένα παράθυρο για να αντικρίσουμε την ίδια την πραγματικότητα, ίσως με έναν πιο καθαρό και αποστασιοποιημένο τρόπο.

Το έργο *Δέρμα στις φλόγες* (Heraklion.gr, 2017) του Γκιλιέμ Κλούα είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της προσέγγισης. Το έργο θέτει στο επίκεντρο την αδικία, την εξουσία και τον πόλεμο, ζητήματα τα οποία είναι τόσο διαχρονικά όσο και επίκαιρα. Το θέατρο μάς δίνει τη δυνατότητα να αναλογιστούμε πάνω σε θέματα που διαμορφώνουν τον κόσμο μας και να συναντήσουμε τον εαυτό μας και τις αλήθειες μας μέσω της δράσης και των χαρακτήρων.

Ωστόσο, το θέατρο δεν σταματά μόνο στην απεικόνιση του κόσμου όπως είναι. Ενσωματώνει και μια κριτική ματιά, μια διάθεση να προκαλέσει και να θέσει ερωτήματα. Κάθε παράσταση που ανεβάζουμε έχει την πρόθεση να καλέσει τους θεατές σε ένα ταξίδι αυτοκριτικής, να τους κάνει να αναρωτηθούν για τον κόσμο γύρω τους και για τις δικές τους προτεραιότητες και αξίες. Δεν προσφέρουμε έτοιμες απαντήσεις· αντιθέτως, παρουσιάζουμε ιστορίες που ανοίγουν διάλογο, προκαλούν σκέψη και πυροδοτούν μια συζήτηση για το τι σημαίνει να είσαι άνθρωπος.

Σε έναν κόσμο γεμάτο προκλήσεις, το θέατρο παραμένει ένα από τα λίγα μέρη όπου μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις κοινωνικές, ηθικές και υπαρξιακές μας αναζητήσεις, που συχνά κρύβονται κάτω από την επιφάνεια της καθημερινότητας. Η σκηνή μετατρέπεται έτσι σε μια «ιερή» πλατφόρμα αλήθειας, όπου οι υποκριτικές φόρμες εξυπηρετούν έναν ανώτερο σκοπό: την επανασύνδεση του ανθρώπου με την αλήθεια, τόσο του εαυτού του όσο και της κοινωνίας.

Η σχέση του ηθοποιού με τον χρόνο και την τέχνη είναι βαθιά προσωπική, μα και συλλογική. Στην εποχή μας, η ταχύτητα με την οποία εξελίσσονται τα πράγματα μοιάζει να μας στερεί τον απαραίτητο χρόνο για αφομοίωση και αληθινή κατανόηση. Οι παραστάσεις διαδέχονται η μία την άλλη, τραγούδια γεννιούνται και πεθαίνουν μέσα σε λίγες εβδομάδες. Αυτός ο ρυθμός εντείνει την ανάγκη να επιβραδύνουμε και να δώσουμε στα πράγματα τον χρόνο που τους αξίζει. Ο ηθοποιός πρέπει να φέρει στη σκηνή όχι μόνο τις στιγμές δόξας και χαράς, αλλά και τις δύσκολες μνήμες. Να σκάψει βαθιά μέσα του και να μοιραστεί αληθινά τις εμπειρίες του. Χτίζουμε τους ήρωές μας όχι από το χαρτί, αλλά από τις ανθρώπινες στιγμές που κουβαλούν οι ηθοποιοί μας. Όπως κάθε ηθοποιός εξελίσσει την τέχνη του με τα δικά του βιώματα, έτσι και το «Σχήμα 7» προσπαθεί να προσαρμόσει τα διδάγματα που έχει λάβει από την κοινωνία, ώστε να πλάσει το μέλλον μαζί με τους θεατές. Η τέχνη, άλλωστε, δεν ανήκει ποτέ σε ένα συγκεκριμένο σημείο στον χρόνο, αλλά στο αέναο τώρα.

Η ευθύνη των καλλιτεχνών να τοποθετούνται ενεργά στην κοινωνική πραγματικότητα αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα του ρόλου τους στη σύγχρονη κοινωνία.. «Ο ηθοποιός δεν μπορεί να ζει μέσα σε μία γυάλα. Τα παραθύρια του πρέπει να είναι ορθάνοιχτα στον κόσμο-στην κοινωνία, να πληροφορείται». (Μιχαλακόπουλος, 2016, 329) Ωστόσο, αυτή η δράση προϋποθέτει συνεννόηση και συνεργασία, καθώς η σκηνή δεν ανήκει αποκλειστικά στον καλλιτέχνη, αλλά και στο κοινό που πληρώνει εισιτήριο για να τον ακούσει. Η τέχνη, επομένως, δεν μπορεί να παραδοθεί σε άλλους σκοπούς χωρίς τη σύμφωνη γνώμη αυτών που την στηρίζουν. Από την άλλη πλευρά, το κοινό έχει επίσης ευθύνη. Όπως σχολιάζει το κείμενο *Η μπριζόλα και η πολιτική* του Ουμπέρτο Έκο, (2013, 116) όταν η τέχνη μετατρέπεται σε «γαστρονομικό αγαθό» που καταναλώνεται, χάνει την ικανότητά της να αναζητά τους λόγους ύπαρξής της, τη λειτουργία της και τα όριά της. Το κοινό, λοιπόν, όταν αποφεύγει να ακούσει μια πολιτική τοποθέτηση ενός καλλιτέχνη, δεν κάνει απλώς πολιτική, αλλά ταπεινώνει την ίδια την τέχνη, μετατρέποντάς τη σε κάτι αποκλειστικά διασκεδαστικό, χωρίς βάθος. Έτσι, η κοινωνία απαιτεί από τον καλλιτέχνη να παραμείνει ένας «γελοιοποιός», αποφεύγοντας να συμμετέχει στη διαχείριση των κοινών πραγμάτων. Μέσα από αυτό το πρίσμα, η τέχνη δεν μπορεί να είναι αδιάφορη. Ο καλλιτέχνης πρέπει να επιλέγει συνειδητά πότε και πώς θα τοποθετείται σε κοινωνικά ζητήματα, αναγνωρίζοντας την τεράστια δύναμη της τέχνης να αλλάζει αντιλήψεις και να εμπνέει αλλαγές στην κοινωνία.

Το νέο έργο: *Φίλεμα* του Μάνου Κουνουγάκη

Παρά τις δυσκολίες, το «Σχήμα 7» συνεχίζει αδιάκοπα την καλλιτεχνική του πορεία. Η φετινή παράσταση της ομάδας είναι το *Φίλεμα*, ένα έργο-σπουδή στις ανθρώπινες σχέσεις μέσα από τη συμβολική δύναμη του τραπεζιού και του φαγητού, που προάγει την έννοια της φιλοξενίας και της ανθρώπινης επαφής. Πρόκειται για ένα καινούργιο, άπαιχτο ακόμα επαγγελματικά νεοελληνικό έργο Κρητικού συγγραφέα, που το «Σχήμα 7» φιλοδοξεί να συστήσει στο εγχώριο κοινό.

Και ένα θεατρικό εργα-μυ-στήριο...

Η προσήλωση του θιάσου «Σχήμα 7» στη διερεύνηση της αλήθειας μέσα από τη σκηνή επεκτείνεται και σε εκπαιδευτικές δράσεις. Μέσα από την εμπειρία των χρόνων και με βάση την πεποίθηση ότι η ελευθερία είναι απαραίτητη για τη δημιουργία, η ομάδα ανοίγει τις πόρτες της στο κοινό με το νέο θεατρικό εργαστήριο για ενήλικες, το «Εργα-μυ-στήριο». Από τις αρχές Οκτωβρίου, το «Σχήμα 7» θα καλέσει τους συμμετέχοντες να ανακαλύψουν την ελευθερία στο σώμα, την ψυχή και το μυαλό, δουλεύοντας σε ένα ομαδικό πλαίσιο που συνδυάζει την προσωπική έκφραση και τα όρια που θέτει η συλλογικότητα.

Το «Εργα-μυ-στήριο» συντονίζεται από τον γράφοντα και απευθύνεται σε μικρή ομάδα 8-10 ατόμων, εξασφαλίζοντας έτσι έναν πιο προσωπικό και ουσιαστικό διάλογο με το θεατρικό μέσο. Μέσα από αυτές τις συναντήσεις, οι συμμετέχοντες θα ανακαλύψουν πώς η ελευθερία, εντός πλαισίου και ορίων, οδηγεί σε καλλιτεχνικές εκρήξεις δημιουργικότητας. Η ίδια η φύση του θεάτρου απαιτεί την ελευθερία της έκφρασης, όμως η τέχνη, όπως και η ζωή, ανθίζει μέσα από τον συνδυασμό ελευθερίας και οργάνωσης.

Το εργαστήριο αποτελεί φυσική συνέχεια της φιλοσοφίας του θιάσου «Σχήμα 7», που επιδιώκει να συνδέει την τέχνη με την αλήθεια, την κοινότητα και την ελευθερία, πάντα μέσα από μια διαδικασία συνειδητής δημιουργίας.

Μηνύματα αισιοδοξίας...

Κλείνοντας, αξίζει να τονίσουμε ότι η προσπάθεια των θεατρικών θιάσων που δραστηριοποιούνται σε επαρχιακές πόλεις, όπως το «Σχήμα 7», αποτελεί πράξη πολιτιστικής αντίστασης και δημιουργίας. Σε έναν κόσμο που συχνά αδιαφορεί για τον πολιτισμό της περιφέρειας, το θέατρο παραμένει φάρος παιδείας, προσφέροντας την ευκαιρία για βαθιά σκέψη, αληθινές συγκινήσεις και κοινωνικό διάλογο. Αυτές οι ομάδες, παρά τις δυσκολίες και τις αντιξοότητες, συνεχίζουν να παλεύουν για να κρατήσουν ζωντανή την καλλιτεχνική φλόγα.

Είναι καθήκον της πολιτείας να αναγνωρίσει, να εντοπίσει και να στηρίξει αυτές τις προσπάθειες, όχι μόνο οικονομικά αλλά και θεσμικά, γιατί το θέατρο δεν είναι πολυτέλεια, αλλά ύψιστη μορφή παιδείας. Ας ελπίσουμε ότι η αγάπη για την τέχνη θα συνεχίσει να μας ενώνει και να μας εμπνέει, και ότι η πολιτεία θα σταθεί δίπλα στους δημιουργούς που μάχονται στην πρώτη γραμμή, διαδίδοντας το φως της γνώσης και της αλήθειας. Γιατί το θέατρο δεν είναι απλά μια τέχνη· είναι ένα μέσο κατανόησης του εαυτού και του κόσμου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Βιβλιογραφία:

- Eco, Umb. (2013) *Η σημειολογία στην καθημερινή ζωή*. Μαλλiάρης
- Picasso, P. (1968) *Statement*, στο Chipp, H.B. *Theories of Modern Art: A Sourcebook by Artists and Critics*. Berkeley, Los Angeles, and London: University of California Press.
- Μιχαλακόπουλος, Γ. (2016) *Γράμμα σε έναν νέο ηθοποιό*. Στο Συλλογικό (επιμ. Κ. Σπυροπούλου) *Επίλογος εικοστός πέμπτος χρόνος*. Επίλογος.

Ιστότοποι:

- Ο θιάσος Σχήμα 7 παρουσιάζει... (22/08/2024) Bestmagazine.gr χ.σ.
<https://bestmagazine.gr/2024/08/%CE%BF-%CE%B8%CE%AF%CE%B1%CF%83%CE%BF%CF%82-%CF%83%CF%87%CE%B7%CE%BC%CE%B1-7-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%AC%CE%B6%CE%B5%CE%B9-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B8%CE%B5%CE%B1/>
- Δέρμα στις φλόγες από το Σχήμα 7 χ.χ., χ.σ. (ανακτήθηκε 24/10/2024)
<https://www.heraklion.gr/agenda/theater/63001.html>
- Οι Αγνοούμενοι- Μια ενδιαφέρουσα ζωή (2016) <https://www.youtube.com/watch?v=I0CHKkhNgwU>

Βιογραφικό: Ο Κ. Μεταξάκης γεννήθηκε, ζει και δραστηριοποιείται στο Ηράκλειο Κρήτης. Απόφοιτος της ανώτερης δραματικής σχολής Αθηνών του Γ. Θεοδοσιάδη (1996), παρακολούθησε σεμινάρια υποκριτικής και κινησιολογίας με τους: Γ. Μπινιάρη, θέατρο ODIN της Δανίας, κ.λπ. Συνεργάστηκε με πολυάριθμα θεατρικά σχήματα (ενδεικτικά: OMMA ΣΤΟΥΝΤΙΟ, ομάδα Τεχνοχώρος, θέατρο Μορφές). Ιδρυτικό στέλεχος του Κρητικού θιάσου "Σχήμα 7", από το 2007 σκηνοθετεί και παίζει σε έργα κλασικού και σύγχρονου ρεπερτορίου, (και παιδικά) ενώ ως σκηνοθέτης έχει επιπλέον ιδρύσει την τοπική ομάδα "Τ.Α.Δ.Ε.". Τεχνικά Αυτόνομοι Δραμάτων Εκφραστές. Έχει ασχοληθεί και με τη ραδιοφωνική παραγωγή (Star FM, Υπέρηχος). Είναι μέλος του Σ.Ε.Η από το 1996.

Στοιχεία επικοινωνίας: E-mail < k.tade@yahoo.gr >